

Steigen kommune

Saksb.: Grethe Breimo
e-post: fmnogbr@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 17
Vår ref: 2016/7146
Deres ref:
Vår dato: 10.10.2016
Deres dato: 05.10.2016
Arkivkode:

Svar på henvendelse vedrørende innbyggerforslag i henhold til kommuneloven

Vi viser til e-post mottatt her 5. oktober 2016 hvor det bes om Fylkesmannens vurdering til fremsatt innbyggerinitiativ i kommunen.

Kommunen har oversendt et skriv mottatt i kommunen 5. oktober 2016 underskrevet av Maria Almli og Bjørn Godal. I skrivet vises det til kommuneloven § 39 a og det fremmes følgende forslag til kommunestyret:

«Dersom en ny avtale om kommunesammenslåing skal fremmes i kommunestyret, skal denne først legges fram for innbyggerne gjennom en ny folkeavstemning.»

Underskriverne opplyser at det nå er avgitt 235 underskrifter som har signert på et nettsted. De ber kommunen sjekke om underskriverne er folkeregistrert i Steigen og har fylt 16 år.

Fylkesmannen bemerker:

Innledningsvis viser vi til Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder angående innbyggerforslag utgitt i 2015, H-2349 B.

§ 39a Innbyggerforslag

1. Innbyggerne i kommunen eller fylket kan fremme forslag som gjelder kommunens eller fylkeskommunens virksomhet. Kommunestyret eller fylkestinget plikter selv å ta stilling til forslaget dersom minst 2 prosent av innbyggerne står bak forslaget. Likevel er 300 underskrifter i kommunen eller 500 i fylket alltid tilstrekkelig. Kommunestyret eller fylkestinget tar selv stilling til om forslaget gjelder kommunens eller fylkeskommunens virksomhet.

2. Kommunestyret eller fylkestinget skal ta stilling til forslaget senest 6 måneder etter at det er fremmet. Tidsfristen gjelder ikke dersom forslaget henvises til behandling i forbindelse med pågående plansak etter plan- og bygningsloven. Forslagsstillerne skal informeres om de avgjørelser som treffes og de tiltak som gjennomføres som følge av forslaget.

3. I samme valgperiode kan det ikke fremmes forslag dersom dette har
a. samme innhold som et tidligere forslag fremmet etter denne bestemmelse, eller

b. samme innhold som en sak som er behandlet av kommunestyret eller fylkestinget i løpet av valgperioden.

Kommunestyret eller fylkestinget tar selv stilling til om forslaget omfattes av bokstav a eller b.

4. Et forslag som er fremmet etter reglene i denne paragraf og som blir nedstemt i kommunestyret eller fylkestinget, kan ikke påklages med mindre dette følger av andre regler."

Med innbyggerforslag menes at innbyggerne i en kommune har rett til å sette en sak på den politiske dagsorden i kommunen. Det er i loven satt visse minimumsvilkår for at det skal oppstå plikt for kommunestyret til å behandle forslaget. Å fremme forslag etter § 39 a er en rettighet for kommunens innbyggere. Det betyr at kommunestyret er forpliktet til å ta stilling til forslaget som fremmes, så fremt lovens vilkår for øvrig er oppfylt.

Krav om underskrift

Forslagsretten er gitt innbyggerne i kommune. Dette betyr at de som står bak må være registrert bosatt i kommunen. Det er ikke et krav om stemmerett, slik at forslaget kan fremmes også av personer under 18 år, jf. veilederen punkt 3.3.

Det står videre i veilederen at det er naturlig at støtten dokumenteres i form av underskrifter, og at det er mulig å kontrollere om bosettingsvilkåret er oppfylt. Det blir opp til kommunen å vurdere hvor streng vurdering som her skal legges til grunn.

Forslag kan ikke gjelde sak med *samme innhold* som allerede er behandlet

Det er begrensninger i forhold til hvor ofte forslag med samme innhold kan kreves behandlet av kommunestyret etter § 39a. Det fremgår av forarbeidene at det ikke kan fremmes innbyggerforslag i saker som har samme innhold som et forslag som ligger til behandling eller som tidligere er blitt behandlet i kommunestyret i løpet av valgperioden.

I veilederen er det under pkt. 3.6.1 uttalt følgende:

«Begrensningen om *samme innhold* innebærer at også at det må tas stilling til hvorvidt et forslag materielt sett er det samme som et forslag som tidligere er blitt behandlet. Det vil være vanskelig å regulere hvor «like» forslagene må være før det kan være aktuelt å avvise forslaget. Hvorvidt to forslag er identiske må derfor vurderes konkret i det enkelte tilfelle. Der det er tvil om lovens vilkår er oppfylt, må det således vurderes konkret om forslaget bør tas opp til behandling i kommunestyret eller fylkestinget. Hver vil bestemmelsens formål kunne gi veiledning.»

Spørsmålet i det videre er om kommunestyret har behandlet en sak med samme innhold som innbyggerforslaget, eller om det foreligger en rett til å få saken opp på sakslista.

Innbyggerinitiativet går som nevnt ut på at før kommunestyret eventuelt skal ta stilling til ny avtale om kommunesammenslåing, skal det gjennomføres en ny folkeavstemning.

I kommunestyrets møte den 7. september 2016 ble det fremmet følgende forslag fra Senterpartiet:

«Det avholdes en ny folkeavstemning i tiden rundt 1. desember og saken tas til endelig behandling i kommunestyrets møte i desember.»

Dette forslag falt med 9 mot 8 stemmer.

Begge forslagene går ut på at det skal avholdes folkeavstemning i forkant før kommunestyret tar stilling til en eventuell avtale om kommunesammenslåing. Etter Fylkesmannens vurdering på bakgrunn av vår kjennskap til saken, må innbyggerforslaget kunne sies å ha samme innhold som forslaget som ble behandlet og nedstemt i kommunestyret i september.

Vi viser imidlertid til siste setning i nr. 3 hvor det står at det er kommunestyret selv (vår understrekning) som skal ta stilling til om forslaget omfattes av bokstav a eller b. Kommunestyret må derfor vurdere om innbyggerforslaget er av samme innhold som forslaget som ble vedtatt i september og kan avvises i henhold til kommuneloven § 39 a nr. 3 b, eller om det foreligger en *rett* til å få forslaget opp til behandling.

Med hilsen

Silja Ildgruben (e.f.)
Kommunal- og beredskapsdirektør

Tor Sande
underdirektør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.